

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 5. januarja 2017 - Leto XXVII, št. 1

stran 2-3

Dan samostojnosti in enotnosti tudi v Monošru

...kak liki bi igro na žveglau...
stran 9

50. obletnica pri Bruožini
stran 8

Slovenska rejč mi pride iz srca...
stran 6-7

Dragi Porabski Slovenci in Slovenke, spoštovani naši bralci!

V rokaj držite razširjene novine Porabje, stere te od zdaj tadale mele 12 strani.

14. februara 1991. leta je vöprišla prva številka naši novin. Časopis Porabje je od prve številke pa do gnes zopojdo dolgo paut. Gnešnji mladi si vejndrik spoj ne znajo zamisliti, kak je bilau novine delati, gda ešče nej bilau računalnikov, nej interneta, nej mobilni telefonov, nej digitalni fotoaparatorov... Dapa novine so vsakši drugi tjedan – začnili smo kak 14-dnevnik – bile napravlene, raznošene pa razposlane lidam po porabski vesnicaj, po Vogrskom, v Sloveniji, nika pa je ešče bilau poslano v Meriko tö. Bile so črno-bejle, najprva so mele šest listov, potistim pa osem. Kak smo veseli pa srečni bili, gda smo dvej strani – prvo pa zadnjo – dobili barvno, farbasto, ešče bole pa te, gda je vsakša druga številka vöprišla na 12-ih straneh. Tak smo dočakali leto 2005, gda smo gratali barvne tedenske novine na 8-ih straneh. In takšni smo bili vse do gnes. Te novine, stere zdaj držite v rokaj, že majo 12 strani. Leto 2017 je (de) prineslo velke spremembe v naš žitek. Po enom tali veselje, ka nas tak Vogrski rosag kak Slovenija bole pomagata, zatok si leko privauščimo plus štiri strani v novinaj. Za vekšo vogrsko podporo – dali so nam plus štiri milijone forintov – se moramo zavaliti Državni slovenski samoupravi pa slovenski zagovornici v parlamenti Eriki Köleš Kiss, za podporo iz Slovenije pa Slovenski zvezi.

Po drugom tali je v nas zatok bojznost tö, kak mo od tjedna do tjedna napunili 12 strani v novinaj. Tau je nej težko takšoga ipa, gda se dostavse godi v Porabji, po naši vesnicaj pa med Slovenci v Budimpešti, Somboteli..., dapa zatok je dostafart »siuča (süča)«, kak tomi šegau ma prajti Dušan Mukič, da se nika ne godi, takšoga reda zatok trbej misliti pa iskati teme, dogodke, lidi... In če smo že pri lidaj, bi vas s spoštenjaum prosili, če vas gorpoiščejo naši sodelavci, ne zapirajte se, ne povejte njim, ka vi nete gučali, vej pa od vaši zgodb, od zgodbe vašoga življenja so zanimive, bole pisane naše novine. Pa od toga tö, če nam vi pošlete kakšno kratko novičko, pisanje. Zdaj je že skurok pri vsakšoj kuči kompjuter (majo ga mlajši pa vnuki) pa čeden telefon, s sterim se leko kejpji delajo. Če mate kakšne svetke v držini, če se vam dejte (vnuk) rodi, naj se vam ne vnauža poslati en kejp pa dva-tri stavke (mondate) na naš elektronski naslov: porabje@gmail.com. Tak de vaš svetek naš tö, de svetek cejle naše slovenske skupnosti (közösség). Babice pa dejdeke prosimo, naj nagučavajo svoje vnuke, naj nam pošljejo kejpe o tom, ka se godi z njimi, ka se godi v vesi, pa naj njim pomagajo napisati par vrstic v domanjoj rejči. Ranč tak računamo na lerance pa školnike, vej pa mlajši v šauli gvüšno pišejo kakšne spise... Tak do novine Porabje rejsan novine vseh nas!

Kak vidite pa te vidli, v razširjeni novinaj do nauve rubrike, nauve serije tö, o steri vüpamo, ka do zanimive za vas, ka te je z veseljom šteli. Kakšna bau stalna forma cajtingov, de se pokazalo za par mejsecov, vej se pa sami tö zdaj vcüjvcimo, ka pa kelko de šlau v »vekše« novine. Zatau prosimo vašo potrpljenje pa se vam zahvaljujemo. Ranč tak baug plati vsejm našim sodelavcom, tistim, steri stalno pišete za nas, pa tistim tö, steri bole rejdko. Naj baudete iz naše ali druge strani granice. Na vas trno računamo, ka brezi vas ne moremo vödavati novin.

Našim »nauvim« novinam želim srečno paut pa dosti, dosti zadovolni bralcov!

Marijana Sukič

Dan samostojnosti in enotnosti

23. decembra 1990 je v Sloveniji potekal plebiscit, na katerem je od 93,2 odstotka udeleženi volivcev na vprašanje »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno, s čimer se je začela osamosvojitve države. V neodvisni Republiki Sloveniji je postal 26. december (datum razglasitve izidov plebiscita o samostojnosti) državni praznik in dela prost dan. Naziv »dan samostojnosti« je bil dopolnjen z izrazom »in enotnosti« septembra 2005.

»Slovenci niso bili tako enotni niti prej niti pozneje v svoji zgodovini« - je svoj pozdravni nagovor začel generalni konzul RS v Monoštru dr. Boris Jesih v prostorih Slovenskega kulturnega in informacijskega centra v središču Porabja na sprejemu ob slovenskem državnem prazniku, na katerega je povabil predstavnike po-

Erika Köleš Kiss, namestnica veleposlanice RS v Budimpešti Metka Lajšček in predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök.

Gostitelj Boris Jesih je v svojem nagovoru izpostavil, da so se v letu 2016 po vsem svetu odvijali praznični dogodki v počastitev 25-letnice slovenske državnosti. Slovenija je zadnja leta preživela v senci finančne krize, letos pa so se že pokazali znaki izboljšanja položaja v gospodarstvu, kar je osnovni pogoj za graditev demokracije, tako generalni konzul.

»Slovensko-madžarski odnosi so zelo dobri, kot še nikoli v zgodovini« - je podčrtal govornik in dodal, da to dejstvo ustvarja veliko manevr-

vsem porabskim nagrajencem. Ta narodnost je zelo majhna, kljub temu pa ima izredno aktivne posameznike in društva.

Monoštrskega sprejema ob dnevu samostojnosti in enotnosti Slovencev v zamejstvu in tujini

Generalni konzul v Monoštru dr. Boris Jesih je v svojem nagovoru izpostavil, da so slovensko-madžarski odnosi zelo dobri

litičnega, gospodarskega, cerkvenega, kulturnega in medijskega področja tako s slovenske kakor z madžarske strani. Povabilu so se med drugimi odzvali minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc, zagovornica slovenske narodnosti v madžarskem Parlamentu

skega prostora v medsebojnem sodelovanju. Tudi položaj Porabskih Slovencev se je izboljšal, zahvaljujoč madžarskim ukrepom, ki narodnosti podpirajo in varujejo. Boris Jesih je nato naštel pomembne lanskoletne jubileje v življenju porabske skupnosti in čestital

»Edina prava pot je, da iščemo stvari, ki so dobre. Tiste, ki pa niso prav, poskušamo izboljšati« - je slavnostne misli sklenil generalni konzul.

Posebni gost večera je bil minister, odgovoren za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Gorazd Žmavc, ki je v Monoštru pozdravil »prijatelje Slovenije« in izrazil veselje nad visokim številom prisotnih. Strinjal se je, da so slovensko-madžarski odnosi na izredno visokem nivoju in da je potrebno nadaljevati aktivnosti, začrtane na sejah obeh vlad in manjšinske mešane komisije. »Pol milijona Slovencev živi izven meja Republike Slovenije« - je opozoril minister in poudaril, da so ti rojaki prav tako sestavni del slovenskega naroda. Letos, ob 25-letnici Republike Slovenije, so potekala slavja v blizu 20 prestolnicah sveta, od Avstralije pre-

sti tudi v Monoštru

ko Brazilije do Kanade. Slovenci namreč na vseh kontinentih ohranjajo jezik in identiteto, je zaključil Gorazd Žmavc, ki je z

nosti Republike Slovenije se je udeležil tudi minister za po svetu Gorazd Žmavc

obiskom v Porabju sklenil svojo pot Trst-Celovec-Gradec-Dunaj-Monošter. Veleposlaništvo RS v Bu-

madžarske šole in osebno predstavili Slovenijo, k sodelovanju pa pritegnili hotele od Lendave do Obale ter turistična in druga podjetja. Večino priznanj so izročili v Budimpešti, v središču Porabja sta lahko od namestnice veleposlanice RS Metke Lajnšček nagrado prejela šolarja *Noémi Illés* in *Donát Dancsecz*. Vse sodelujoče iz okolice Monoštra pa je na obisk v Parlament in Budimpešto povabila slovenska narodnostna zagovornica Erika Köleš Kiss.

Slavnostni dogodek so s svojim ubranim petjem popestrili člani Pevskega društva Prekmurski lovci, ki se ob slovenski lovski pesmi družijo že 30 let.

Slavnostni dogodek so s svojim ubranim petjem popestrili člani Pevskega društva Prekmurski lovci

dimpešti je med pomladjo in jesenjo jubilejnega leta 2016 za učence madžarskih osnovnih in srednjih šol razpisalo natečaj z nazivom »Naša soseda Slovenija«. Sodelavci diplomatskega predstavništva so prejeli slike, fotografije, filme, spise in pesmi o Sloveniji. V tem obdobju so obiskali

»Kličte te že lovski rog« - je zadonelo iz grla enajstih prekmurskih pevcev, gostitelj, generalni konzul Boris Jesih, pa je prihajajočim božičnim praznikom nazdravil v slovenskem in madžarskem jeziku.

-dm-

Foto: K. Holec

Predstavniki slovenskega šolskega ministrstva obiskali Porabje

Sredi decembra so na povabilo predsednika Državne slovenske samouprave *Martina Ropoša* Porabje obiska-

tentke *Metke Perger*, katere status se bo – po zagotovilih gostov – končno zadovoljivo uredil.

vključil učitelj asistent *Nino Gumilar*, katerega status v projektu je zagotovljen za 4 leta. Na seniški šoli so z njegovim delom zelo zadovoljni. Misli in vtise pa tudi razmislil o prihodnosti smo strnili na sedežu Državne slovenske samouprave, kjer je predsednik *Martin Ropoš* predstavil delo krovne organizacije, skrb le-te za narodnostne institucije vitalnega pomena (šolstvo, mediji, etnološka zbirka) in se zahvalil Sloveniji za pomembno pomoč. Tudi gostje so bili z obiskom zelo zadovoljni, pomembno jim je bilo, da so se na terenu lahko prepričali, kaj šole dejansko potrebujejo in od matične države pričakujejo. Povsod

Porabje so obiskali predstavniki slovenskega Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, *Tit Neubauer* – vodja Službe za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve (drugi z desne), *Roman Gruden* (prvi z desne) in *Marko Koprivc* (prvi z leve) ter direktor Zavoda RS za šolstvo dr. *Vinko Logaj* (na sredini); povabil jih je predsednik DSS *Martin Ropoš* (drugi z leve)

li predstavniki slovenskega Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (*Tit Neubauer* – vodja Službe za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve, *Roman Gruden* in *Marko Koprivc*) ter direktor Zavoda RS za šolstvo dr. *Vinko Logaj*. Goste sva spremljala gostitelj *Martin Ropoš* in avtorica tega zapisa. Namen celodnevnega obiska je bil temeljito seznanjanje s porabsko šolsko problematiko. Obisk so začeli na DOŠ Števanovci. Ravnateljica *Agi-*

Pogovori na števanovski šoli, z gosti ravnateljica DOŠ Števanovci *Agica Holec*

Druga postaja je bila DOŠ *Jožefa Košiča* Gornji Senik, kjer je goste sprejela učiteljica

je bilo namreč poudarjeno, da je sistem narodnostnega šolstva v Porabju dober, da zadnja leta domicilna država Madžarska finančno dobro skrbi za nemoteno delovanje šol, da je vpis v šole dovolj velik, veliko dela pa šole čaka na področju izboljšanja kvalitete pouka slovenske narodnostne materinščine. Pri tem pa ne morejo pomagati raziskave, konference in simpoziji, temveč odlični učitelji asistenti. Dva že imamo, potrebovali bi še tretjega. Prav tako smo imeli dve vzgojiteljici asistentki, katerih usoda je z novim letom še negotova, a upajmo, da se bo v kratkem rešila. *Martin Ropoš* se je gostom ob koncu zahvalil za pomoč in podporo.

Valerija Perger

Učitelj asistent *Nino Gumilar* z gornjeseniškimi učenci

ca Holec je skupaj s sodelavci predstavila šolo in zaprosila za nadaljnjo aktivno pomoč Slovenije pri financiranju različnih dejavnosti, predvsem pa dela učiteljice asis-

ca Eva Lazar, sicer predsednica Šolske komisije DSS. Tudi tu je bilo največ govora o potrebnosti pomoči Slovenije šolam v človeških virih. V šolsko delo se je aktivno

PREKMURJE

Murska Sobota pripravljena na prišestnost

Prekmurci smo tó skočili v nauvo leto 2017. Tisti, steri majo bole kusto bukso, so šli v tople kraje, drugi pa so slavili doma, v svojon rami, pri pajdašaj, v krčmi ali restavraciji, eni pa tó zvüna.

Malo pred tistim, ka je staro leto taodišlo, so v prekmurski prestolnici predstavili projekt MS4Future. Če té numere in litere z angleškoga dojobrneš, pomeni, ka je Murska Sobota pripravljena na prišestnost. Varaška občina (polgármesteri hivatal) se je povezala z rojakom Matejom Čerom, steri ma korenje v Rakičani. On ma firmo Avant cara, stera se je prva v Sloveniji začnila spravlati s car sharingom. Če tau pa tak po domanje povemo, ide za tau, ka si en auto tala več lidi. In tak zdaj na dve mestaj, pred občinsko zidino in na glavni soboški vilici, stogijo trge avtoni, stere poganja elektrika. Leko de jih v arendo vzeu vsakši, steri de prva dau 39 evronov za tau, ka se navči z njimi delati. Za tau, ka boš auto leko odkleno, boš nüco čeden telefon. In kelko té hec košta? Za auto srednjoga razreda (Renault ZOE, Nissan Leaf), de trbelo podnevi plačüvati 25 centov za vsakši prevoženi kilometer, pauleg toga pa ške za eno minuto tistoga cajta, gda ga boš meu v arendi, ške sedem centov cuj. Vnoči de vseküper malo menje koštalo.

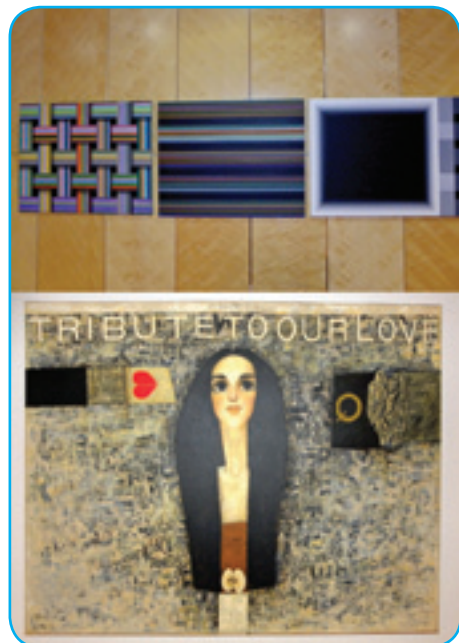
Če dobro vküpzračünaš, vidiš, ka je tau ranč nej tak fal. Vseeno je fajn, ka se pri nas na periferiji neka godi. Brodim, ka de v prišestnosti tau malo falej, pa ka de več autonom in več placov po cejlom varaši, gé boš avto leko vzeu v arendo. Te de gvüšno že več takši držin, gé do dobro prebrodili, če do pri rami meli dva autona, ali pa de dojšo samo eden, drugoga pa do si talali z drugimi lidami. Pravijo, ka če ne voziš dosta, te tó maš na mejsec s svojim autonom okauli 500 evronov stroškov. Mogauče pa je talanje ranč nej tak slaba ideja.

Silva Eöry

Dvaindvajseta slikarska kolonija Primož Trubar

PROMOCIJA PROTESTANTIZMA V SLOVENIJI

Slikarska kolonija Primož Trubar se umešča med starejša tovrstna srečanja v Sloveniji. Umetniškemu vodji, akademskemu slikarju Nikolaju Mikiju Beeru, rojenemu v Križevcih na Goričkem, ki zdaj živi v Izlakah, uspeva vsako leto privabiti znane likovne umetnice in umetnike iz Slovenije in zamejstva, najpogosteje z avstrijske Koroške. Povedano velja tudi za 22. kolonijo, na

Deli Dušana Fišerja (zgoraj) in Rudija Skočirja

kateri so sodelovali Rudi Benetik (iz Celovca, večkratni udeleženec tudi mednarodnih likovnih kolonij v Monoštru), Ana Canjko, Dušan Fišer, Aleš Sedmak, Rudi Skočir, Jerneja Smolnikar, Veljko Toman in Jožef Vrščaj.

Avtorji in od vsakega po ena reprodukcija so predstavljeni zmeraj tudi v katalogu, z vseskozi enako, privlačno naslovnico, s portretom Primoža Trubarja. Njegovo ime ima kolonija, ki je vedno v Moravskih Toplicah, razstave pa najpogosteje v Murski Soboti. Obsežnejša, pregledna monografi-

ja je izšla ob 20. obletnici kolonije.

Tudi zadnjo razstavo je odprl mag. Viktor Žakelj, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar. Govornik je izpostavil pomen Primoža Trubarja za Slovence in spomnil na prireditve, ki so se že začele ob 500-letnici reformacije. Največ dogodkov, posvečenih pomembni obletnici, bo v Sloveniji do letošnjega dneva reformacije. Prva bo že ta mesec v Puconcih. Viktor Žakelj je ob obletnici reformacije dejal, da je protestantski duhovnik in pisatelj Števan Küzmič za Prekmurje to, kar je za vse Slovence Primož Trubar. Za kolonijo je tudi poudaril, da je pomembna

promocija protestantizma v Prekmurju in v Sloveniji. Otvoritve se je udeležil tudi častni škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji mag. Geza Erniša, duhovnik v Moravskih Toplicah, kjer tamkajšnja evangeličanska cerkev organizacijsko skrbi za uspešen potek kolonije, in sicer skupaj s prekmursko podružnico Slovenskega protestantskega društva in občino Moravske Toplice.

O uveljavljenosti in pomenu slikarske kolonije so zgovorni podatki, ki so bili posebej izpostavljeni na jubilejni 20. razstavi v soboški Galeriji (decem-

Murska Sobota

IZ TISKOVNE DEJANOSTI V SOBOŠKI ŠKOFIJI

Generalni vikar mursko-soboške škofije Alojz Kozar ml. je na novinarski konferenci predstavil tri novosti iz lanske tiskovne dejavnosti, in sicer tudi v

nje v naši škofiji, ko smo v letu 2016 obhajali škofijski misijon in se bomo v petih letih po misijonu srečevali s svetostjo.«

Bogato preteklost, »na katero smo lahko ponosni, seveda če jo poznamo, nam odkriva najprej ustanovitelj Stopinj škof dr. Jožef Smej v kar treh člankih«, izpostavlja urednik. Preteklost škofije odstirajo še dr. Vinko Škafar, mag. Dušan Ščap in drugi.

Stopinje so s 336 stranmi najboljše doslej, objavljenih je 209 fotografij in 34 avtorjev. Podrobneje bomo zbornik predstavili v eni prihodnjih številčk Porabje. Knjiga Lojzeta Kozarja Neuničljivo upanje je že tretja izdaja od leta 1990, ko je prvič izšla pri Mohorjevi družbi. Vsebina izhaja iz časa po II. svetovni vojni, ki je predstavljen z berljevo zgodbo, napisano na podlagi dokumentov in osebnega doživljanja. Lažje razumemo sedanji čas, če poznamo preteklega v vseh odtenkih.

Tekst in foto: E. Ružič

Urednik Lojze Kozar ml. je predstavil Stopinje, prozo Lojzeta Kozarja Neuničljivo upanje in brošuro Poti k Bogu

Porabju priljubljene Stopinje 2017, prozno delo, sedmo knjigo zbranih del Lojzeta Kozarja Neuničljivo upanje in publikacijo Poti k Bogu. Uvodnik je napisal škof dr. Peter Štumpf, ki v njem omenja štiri stopinje: »25-letnico osamosvojitve Slovenije, škofijski misijon, romanje kipa fatimske Marije po naših župnijah in 10-letnico Škofije Murska Sobota.« Kot je povedal urednik Lojze Kozar, ml., »Stopinje 2017 odsevajo življe-

ber 2015 - januar 2016), in sicer, da se je kolonije udeležilo več kot 80 umetnikov, ki so v zakladnico slovenske likovne umetnosti prispevali čez 100 del. Kolonija nadaljuje s svojo prepoznavnostjo in udejanjanjem ideje, ki jo zasleduje Slovensko protestantsko društvo, da tudi likovni umetniki prispevajo k razvoju in k

napredku, ne samo prekmurskega prostora, temveč tudi širšega slovenskega in evropskega. To je bila tudi ideja, za katero se je zavzemal Primož Trubar, ki je bil najprej glasnik nacionalnega slovenskega izraza in z njim tudi širše evropskega, ocenjuje umetnostni zgodovinar Franc Obal.

Tekst in foto: E. Ružič

Prednovoletno druženje porabskih pedagoških delavcev

Že tradicionalno prednovoletno druženje porabskih vzgojiteljic, učiteljev, pedagoških asistentov in zaposlenih na Državni slovenski samoupravi kot vzdrževalki

nimanjem ogledalo graško atrakcijo. Seveda nas je po podzemlju vodil Oli – prijazna maskota doživljajskega parka. Ob izhodu pa nas je čakalo presenečenje –

Pedagoški delavci so obiskali Vulkanijo v Gradu

šol se je letos odvijalo v Gradu na Goričkem. Poleg prijateljskega druženja smo namreč želeli še kakšno izobraževalno vsebino, spoznavanje še neodkritih zakladov bližnjega sosodstva. Ker zna-

okrepčilo, ki nam ga je pripravil graški domačin – seniški učitelj asistent Nino. V imenu skupine se mu za prijaznost tudi javno zahvaljujem. Vulkanija je res izredno doživetje, ki bi ga privoš-

Prijetno druženje na koncu leta

menit grad v Gradu že poznamo, je prva misel bila obisk Doživljajskega parka Vulkanija. Streljaj od Porabja se tako lahko poučimo o geološki zgodovini območja, se sprehodimo ob 4D-predstavitvi skozi obdobja nastanka našega osončja, vse do znamenitega goriškega vulkana. Dokazi za njegov obstoj so neizpodbitni. Če pa kopljemo na pravem kraju, lahko še danes odkopljemo kakšen lep zelen kamen olivin.

Avtobus nas je pripeljal do Vulkanije. 35 udeležencev si je za za-

čila vsem porabskim učencem, in o tem smo se z učitelji tudi pogovarjali. Majčken problem je cena vstopnice, ki je za porabske (in tudi slovenske) razmere kar visoka.

Naše druženje smo nadaljevali v prijetnem gostišču v bližini. Bilo je pristrčno, prijazno, verjamem, da bo ta pozitivna energija našega prednovoletnega druženja vezala udeležence tudi v novem letu. Vse dobro želim!

Valerija Perger

Obiskali smo Marijo na Gorci

Slovenska narodnostna samouprava Sakalovci je lani spet organizirala ekskurzijo za sovaščane. Organizatorji so se odločili za Maribor in okolico kot cilj vaškega romanja. Lani smo imeli veliko programov v vasi, zato smo izlet lahko organizirali le v zimskem obdobju, in sicer 3. decembra.

lopa, zvonik, ladja in prezbiterij z dvema baročnima kapelama, prizidanima na južni in severni strani in s prav tako na severni strani priključeno zakristijo. V letih 1860–1864 so cerkev v celoti obnovili. Slika-rija na stenah nam kaže prizore iz Marijinega življenja. Glavni oltar je iz 19. stoletja, narejen

Sakalovčani s tamkajšnjim župnikom

Naša prva postaja je bila nekaj kilometrov dalje od Maribora, v naselju Malečnik, kjer smo si ogledali župnijo svetega Petra. Tam nas je že čakal mladi župnik, ki nas je vodil po župniji. Župnijska cerkev sv. Petra stoji na dravskem bregu, od tu vodi

Marijin oltar

14 kapelic križevega pota do Marijine cerkve. S poti na Gorco se razlega čudovit pogled na Dravsko polje, Maribor in Pohorje. Tu na robu Slovenskih goric, na imenitni razgledni točki, visoki 346 metrov, kraljuje že skoraj pol tisočletja Gorska Mati božja. Cerkev je enotna poznogotska stavba iz leta 1517. Sestavljajo jo vhodna

v delavnici mojstra Kainza. V njem je starejši milostni kip Marije Pomočnice z Jezusom v naročju. Do cerkve na Gorci vodi 14 kapelic križevega pota iz leta 1847. Pred drugo kapelico stoji kamnit piramidast spomenik, ki so ga leta 1817 postavili v spomin na župnika M. Breznika, ki ga je na poti na Gorco na tem mestu doletela smrt. Zadnja kapelica stoji na pokopališču, ki obdaja gorsko cerkev. V cerkvi smo molili eno desetino rožnega venca v porabskem in madžarskem jeziku.

Pot od gorske Marije smo nadaljevali v Maribor, kjer smo se malo ogreli v Europarku, potem pa smo šli pogledat staro mestno jedro Maribora. Molili smo v katedrali sv. Janeza Krstnika in sprehajali smo se po adventnem sejmu na Trgu svobode.

Pozno kosilo nas je že čakalo na kmetiji Kaučič, potem pa smo nadaljevali pot domov. V imenu udeležencev lahko rečem, da smo se na izletu vsi imeli lepo.

Lilla Fasching
predsednica SNS-Sakalovci

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Če se vam ne vidi, te neste nazaj

V tej dnevaj je po vsej novinaj, tak v novinaj Železne županije tō, dosta pisanja o tom, kak lidgé nosijo nazaj in menjavajo darila, stere so za svetke dobili.

Gda so že vsi svetki za nami, te začnemo zmišlavati pa računati, kelko smo pocerali za darila, na djesti, pa na vse tašo, ka je sploj nej potrebno bilau. Lüstvo tau misli, ka božič od tauga baude veseli pa lejpi, če kak največ pa drago darilo kúpimo, če v cejli svetkaj samo djejmo pa pidjemo. Zavolo tauga bautoške pred božičom slúžijo najbola, po svetkaj se pa kúpici škrabajō, kama so telko pejnez pocerali. Dapa zaka bi nej, vej pa samo tau čújemo pa vidimo po televiziji pa v reklamaj, aj kipüvlemo. Ranč nej trbej pejnazē, vej pa dajo nam na pausado tō, pa s tejm dosta lüstva znaurijo, bola bi tak pravo, ka nauroga napravijo. Brž kúpiš, vej pa tak »za šenki« dobiš. Pa samo po tistim, gda si že domau prineso, se škrabaš po glavej, kakšno norijo si napravō.

Drügo pa tau, ka gnesden je sploj léko kipüvati, kak ste tau že leko šteli, ranč pejnaz nej trbej, pa ranč nikan nej trbej titi, če kaj škeš meti. Samo si pred računalnik sedēš pa prejk interneta si tau naraučiš, ka škeš. Leko bi prajli, ka tau je maudro pa dobro delo, zato ka nejmaš stroškov s tejm, ka se po bautaj voziš. Tau je istina samo s tejm, če tak online kaj kúpimo, je tau problema, ka tisto blago ne moreš v roke vzeti, ne moreš sprobati pa ne moreš pogledniti, če je tisto rejsan vse tak, kak je tam dolanapiseno. Če se itak tak odlaučimo, ka naraučimo tisto blago, te se tau v peti minutaj leko tanapravi. Nutranapišemo svoje podatke pa plačamo; ali včasim nakažemo ali pa te damo gotovino, gda nam domau pripelajo blago. Če je vse vredi pa rejsan tisto dobimo, ka smo steli, te se splače tak prejk interneta naraučiti, zato ka tau blago je od 10 do 30 procentov falejšē. Dapa če nej, te je tō nej taša velka nevola, zato ka leko nazaj pošlemo blago. Pa ga bautoške morajo nazaj vzeti v štirinajsti dnevaj, če se njim vidi ali nej. Pa tau vala za vsakšo blago, nej samo za tisto, ka smo prejk interneta naraučili, liki na tisto tō, ka smo v bauti kúpili. Tak ka vsakšoma samo tau leko tanačivam, če se vam kaj ne vidi ali nej dobro ali hibo, te neste nazaj v bauto pa vam vōmenijo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Razglasili športnike leta 2016

Društvo športnih novinarjev Slovenije je še pred božičnimi prazniki na tradicionalni prireditvi v ljubljanskem Cankarjevem domu razglasilo športnike leta 2016. V moški konkurenci je smučarski skakalec Peter Prevc (266 glasov) slavil pred jadralcem Vasilijem Žbogarjem (124), medtem ko je tretje mesto pripadlo motokrosistu Timu Gajserju (120). Prevc je v pretekli sezoni med drugim osvojil novoletno turnejo, postal je svetovni prvak v poletih, piko na i pa je postavil z osvojitvijo velikega kristalnega globusa. V ženski konkurenci je judoistka Tina Trstenjak (346 glasov) premagala še eno judoistko Anamari Velenšek (181) in športno plezalko Janjo Garnbret (109). Trstenjakova je v Rio de Janeiru postala olimpijska prvakinja v kategoriji do 63 kilogramov. Ekipa leta je postala hokejska reprezentanca Slovenije, ki si je septembra drugič zapored zagotovila nastop na olimpijskih igrah v Pjeongčangu. Hokejisti (61 glasov) so slavili pred rokometaši (49) in kajakaši (5). Gajser je nagrado za najobetavnejšo mlado športno osebnost podelil Garnbretovi, zmagovalki svetovnega pokala in svetovni prvakinja. Najboljša športnica invalidka je strelka Veselka Pevec, olimpijska prvakinja iz Ria de Janeira.

Že pred prireditvijo v Cankarjevem domu sta najboljši slovenske športnike sprejela predsednik republike Borut Pahor in ministrica za znanost, izobraževanje in šport Maja Makovec Brenčič. »Ko mlade vprašam po njihovih vzorih ali ambicijah, običajno odgovorijo z vami, z vašimi uspehi. Pogosto se mladi pri življenjskih ambicijah ozirajo po vaših lastnostih, po tem, da se ne predate, po tem, da za porazi sledijo zmage. Skorajda ne more biti večjega navdiha, kot ste vi. Vsi Slovenci vidijo v vas vzor. Ne vedno zmage, ampak borba jim veliko pomeni. Kot rekreativni športnik bi rad povedal še eno stvar: tudi vi ste en pomemben navdih, da je Slovenija postala velik športni narod. Vsi tečejo, vse prireditve so polne, vsi se ukvarjajo s športom, in to je tudi vaša zasluga,« je športnike nagovoril predsednik Pahor.

Pogučavanje s Klaro Fodor ob prejetju priznanja »Za narodnosti«

Klara Fodor je pred božičnimi svetki dobila najbolje visko priznanje (kitüntetés), stero leko dobi na Madžarskom tisti, steri dela za svojo narodnost, v njenom primeri za Slovence na Vogrskom. Tau priznanje vsakšno leto podelijo okoli 13. decembra, dneva manjšin na Vogrskom. Nagrado »Za narodnosti« sta lani 19. decembra prejela v zidini Pesti Vigadó minister za človeške vire Zoltán Balog pa državni sekretar, odgovoren za verska in narodnostna vprašanja ter stike s civilnimi organizacijami Miklós Soltész. Sto dobi tau nagrado, se konec koncev odlači sam predsednik vlade Viktor Orbán.

Za Klaro je tau bilau velko presenečanje (meglepetés), vej pa gda jo je po telefoni pozvau predsednik DSS Martin Ropoš, kak de šla v Budimpešto, ga je pitala, zakoj bi ona šla v glavni varaš rosaga. Na, predsednik Ropoš je te malo »pognau kolesa« tam, gde je trbelo, brž je prišlo pozvanje do Klare, stera se je potem 19. decembra s predsednikom vred odpelala v Budimpešto. Kak go je dosegnila ta velka čest, sem go pitala par dni po podelitvi: »Kak me je dosegnilo? Za tau nejga rejči...« so ji skurok priletile skunze v oči. Klara Fodor je za letošnjo nominacijo (jelőlés) spoj nej vedla. Vedla je, da so go lani predlagali, dapa te nej dobila nagrade. Prosila je, naj več ne drejgajo, naj njajo, vej so pa takši, steri so bole vrejndni na tau. Letos je spoj nej vejdlja, ka so jo pa predlagali, nikak »potima se je vse tanaprajlo. Trno velko peštenjé je tau, na tau bi dja v senjaj nej brodila. Nej zdaj pa nej sledkar, tau mi je nigdar na pamet nej prišlo, zatok me je tak presenetilo, je pravla nagrajenka. »Gda smo tam v vrsti stanili pa so začnili himno igrati, so človeki že skunzé prišle. Tau je preveč velko priznanje, da človeka delo eta prštimo. Tau je pa posaba priznanje, ka so se najšli takšni lidjé, sterim sem dja na pamet prišla. Telko čestitk, gratulacij, priznanj mojga dela sem v življenji vsevküip nej dobila, kak zdaj, tak od domanji Slovincov kak iz Slovenije, tak od Slovincov kak drugi znancov pa neznančov, tak v živo kak po telefoni ali na facebok. S toga sem zdaj redno leko spoznala, sto kak me štima, ka pozna (čuti) do mene čüstveno.« Klara Fodor so na državno nagrado predlagali: Slovensko društvo v Budimpešti, števanovsko društvo »Za lepšo ves« pa Društvo porab-

ski slovenski penzionistov. Njeno kandidaturu je podprla slovenska zagovornica v vogrskom parlamentu Erika Köleš Kiss tö.

»Zahvaljujem se vsejm trejm organizacijam, stere so me predlagale, od stere sem tau v senjaj nej brodila, ka tak na velko držijo mojo življenjsko delo. Dja sem življenje djala gora na

Odlikovanka Klara Fodor med z ministrom za človeške vire Zoltánom Balogom in državnim sekretarom za narodnosti Miklosom Soltészom

delo, tak brodim, ka sem se z delom branila, aj nejman v pameti tisto bridkost, ka me je dosegla v držini v devetdeseti lejtaj,«

Klara Fodor se je začnla bole intenzivno spravlati s kulturo slovenske skupnosti na Vogrskom kak mlada leranca na gorenjesenički šauli. 1983. leta je varaški kulturni

Listina o »Nagrađi za narodnosti« s podpisom predsednika vlade Viktorja Orbana

daum organiziro seminar za lutkovno dejavnost (bábcsoport vezetői tanfolyam), pozvali so mentore iz Slovenije. Ta prilika je bila tistoga ipa ponujana vsakšoj leranci pa školniki tak na Gorenjom Seniki kak v Števanovci pa v Varaši. Na začetki so eške prišli trgé, štirge, dapa na konci je ostala sama Klara, stera je potistim duga lejta mejla trno uspešno lutkovno skupino. O

tej skupini so pisale slovenske novine, ka je bila njena predstava »učna ura slovenskega jezika« (Bila je to predstavitev Porabskih Slovencev v Cankarjevem domu v Ljubljani, na steroj so špilali Ujeto Pesmico. op. pisca).

»Tau, ka sem se podala za tau delo, je s toga tö prišlo, ka človek nika ma

sebi,« je pravla Klara. »Trno rada sem recitirala, dostafart sem prva bila v recitiranji na srednji šauli tö. V osnovni šauli v Števanovci smo plesali z Ireno Pavlič, Krajczar Karči bači je pa kakše igre tö včiu.« Po srednji šauli je Klara nej mejla ranč priliko, ka bi kaj delala na kulturnom področji, ka te eške nej bilau slovenski organizacij pa družtev v Porabji, zvün trno rejdki (senički zbor, sakalovska folklor). Gda go je kak leranco prosila njena ravnateljica Erika Glanz, naj proba lutke, se je vzela za tau. »Tau mi nigdar nede žau, ka sem tau začnla, istina, ka je na začetki malo težko bilau, dapa če človek dobi vcuj pomauč, te je nej težko. Pomauč smo dobili od gospe Jožice Roš, ona je vse vejdlja, bi leko pravla, ka se je na tau narodila. Dja sem se od nje vnaugo navčila. Tak pri gounči, tak pri tom, kak se trbej ponašati z mlajši, kak je trbej včiti, kak jim trbej kazati, kak naj delajo z lutkami. Pa ka se mi je fejst vidlo, ka disciplina (fegyelem) mujs mora biti. Če delamo, te delamo, gda pauzo mamó, te pauzo mamó. Tau eške zdaj držim pri odrasla. «

Tiste generacije mlajšov, šaularov na Gorenjom Seniki, so še ovakše bile, bole so znale slovenski pa so vidle eno priliko v lutkaj, ka so leko nastopale.

»Leko povejn, ka sta bile dve generacije, s sterimi sem delala. Začnili smo z igro Janko, Metka in še kaj. Vcuj ji je bilau pet, večina je eške normalno gučala slovenski. Ali po

domanje, če nej, te knjižno, dapa leko si se normalno pogučavo z njimi. Nej je trbelo vsakšo milo rejč dolobračati, gda je Jožica delala z njimi. Trbelo je pomagati, tau nej pitanje, dapa mlajši so steli delati.« Ester Šulič, Klara Dravec, Aniko Györfvári pa Gabi Bajzek so bili prva generacija, se na vsakšoga spomina Klara po imeni, druga generacija je pa bila Amanda Horvat, Tomi Grebenar, Agi Hanzek, Zsolti Bajzek pa Tomaž Kozar. V 13. lejtaj so imeli skoraj vsakšo leto nauvo predstavo.

»Milijonkrat mi na pamet pride tista situacija, gda smo bili v telovadnici pa smo probali ali smo si pa z gospau Jožico pripravljali lutke (bábokat). Tista aktivnost... Nazaj paumnim, gda smo šli v Ljubljano s takšimi malimi mlajši, vej so pa 4.-5. klas bili. Ništrni so prejšnji večer eške djaukali, pa zdaj te idi z njimi tak daleč... Dapa tisto, ka so oni tam od sebe dali, ka so iz sebe vöprinesli, bi eške odrasli nej znali. Meni se nigdar nej trbelo bojati, ka bi njim šugtivati trbelo, gospa Jožica je nej pistila, naj se prej znajdejo, če kaj pozabijo. Dapa tau se je vejndrik samo gnauk zgodilo.

Pa ka eške moram povedati, mi smo potistim, gda sta Jožica pa Dragica nam pokazale, kak naj delamo, sami probali. Pa meni so mlajši nigdar nej pravli, ka oni nede probali. Takšno nej bilau. Vejn, ka je pokojna Hanzek tetica večer v devetoj vöri prišla po malo Agico, mi smo eške probali zatok, ka aj leko demo v Ljubljano. Dapa mislim, ka do se tej mlajši do smrti spomnili tisto, kakši aplauz so oni tam dobili pa kak so je povalili.«

Prva generacija je špilala še v slovenskom knjižnom geziki, druga generacija pod vodstvom Mikija Roša pa po naše, po domanje. Klara se nazaj spomni, ka je tekst gorvzela na kasetofon in so se te tak včili pravilno izgovorjavo, da so še špilali 'po slasko'. Pa so dostafart ponavljali, ponašali Jožico, pa nigdar nej bilau »ka dja nemo«.

Po 13. lejtaj lerancinoga dela je Klara zapistila katedro pa prišla delat na Slovensko zvezo kak sekretarka. Pauleg vsega drugoga dela go je pá vlejko oder (színpad), zatok je ustvaurila Gledališko družino Nindrik-indrik. Prehod ji je prej po enom tali nej biu težki, zatok ka je poznala tak delavce na Slovenski zvezi kak dosta členov slovenski kulturni skupin, s sterimi so vküper odli nastopat v Ljubljano ali se sre-

Z SRCA, ČISTO AVTOMATIČNO

čali ob drugi prilikaj. »Tau v sebi mam, ka se rada pogučavam, rada se spoznavam, rada mam lüstvo,« pravi Klara, sterij je zatok težko bilau tam njasti seničke mlajše, stere je mejla, kak svoje, vej pa kak je pravla, Baug ji je nej dovolu, ka bi svoje mejla.

»Falili so mi mlajši, falilo mi je špilanje. Prišla sem na Zvezo s 1. juniušom 1995. leta, pa smo gese ni že ustvaurili gledališko skupino. Najprvin sem probala s školniki, vej pa nji sem najbole poznala (Ilda Antal, Sanji Bedič), te so pa vcujprišli drugi, kak Eva Časar, Aranka Schwarcz, stera je najduže zdržala. Leko povejm, ka vözraščeno lüstvo je bole težko vküpdržati pa zdržati kak mlajše. Dapa furt smo nekakoga vcujdobili, tak smo zdržali.«

Klara pravi, ka so se težki časi začnili, gda so ništrni člani že v Avstrijo odli delat pa vse bole težko so na probe ojdlu. »Enoga člana moram vözdigniti, tau je Nemeš Pišti iz Sakalauvec, steri je dostafart večer do sedme delo, potistim prišo na probo, pa smo do edenajste vöre, do pau dvanajste probali,« je pripovedjala Klara od tisti cajtov pa vcüjdala, ka ne vej, če bi gnesden tau nekak napravo.

Klara Fodor je skurok pri vsakšoj igri špilala glavno vlogo, edna največša uspešnica je bila igra Videoklub.

»Videoklub smo spoj nej radi meli,« pravi Klara, »na začetki nej, vejpa ka mo samo gledali v stenau, ka de s toga. Dapa moram povedati, ka Miki Roš kak režiser je trno dober. Ka trbej pa kak trbej lüstvo notavčiti, je on rejsan talent. On tebe napelava, on ti nika pokaže, on bi tak delo, dapa ti probaj nika iz sebe vöprimesti. Pri Videoklubi smo mislili, ka lüstvo tau nede razmelo. Ka de s toga razmelo, gda zijaš stenau? In je lüstvo dun razmelo.

Pri naši igraj je tau, ka mamu trno malo rekvizitov pa scene. Oder skurok praznoga mamu. Kak recimo najslejdnja igra, tü mi mamu stauce pa en mali sto, pa nika drugo. Tau je dobro, gda demo v druge kraje igrat, nej trbej dosta pelati.«

Po kriznem obdobju pri skupini Nindrik-indrik, gda je enjala delati, je Klara pá nej ostala brezi skupine, ustvaurila je gledališko skupino Duo Fodor.

»Za Nindrik-indrik mi je fejst žau, dapa dostavse je vcujprišo, te že več takšoga porazmenja med člani tö nej bilau. Steri je meu vlogo, ka naj

skupino vodi, tistoga trbej poštuva ti, dapa da je že vsikši čeden... Kak pravijo, nej je dobro, če zavec pükšo nosi. Če bi te vodenje skupine nekak prejkvejo, bi skupina bila tadale. Od toga je biu guč, ka ge mo špilala tadala, samo vodila nemo skupino. Te drugoga nej bilau, pa tak smo te razpadnoli. Tau sem pa tö vedla, ka brezi špilanja ne zdržim, pa tau tö, ka mi je tau dužnost, vej sem pa takšno službo mejla, ka je človek za tau plačan. Za tau, ka kulturne skupine ustvarjaš, kulturne skupine gordržiš, lüstvo spravlaš vcüj, lüstvo nagačavaš, naj nota stanejo v skupine. Gnes mi sami spravlamu lidi, trbej titi med lidi...«

Klara Fodor v družbi veleposlanice R Slovenije v Budimpešti Ksenije Škrilec, častne predsednice Slovenskoga društva v Budimpešti pa predsednika DSS Martina Ropoša

Duo Fodor (Marijana Fodor, Klara Fodor) eške itak obstaja pa nastopa, dapa po par lejtaj se je režiser pa tekstopisec Miki Roš že malo taužo, ka je težko za dva človeka pisati igre, zatok so pa vcujpoiskali nauve člene. Na Mikijevo željo skupina pa špila pod imenom Nindrik-Indrik. Člene je nej naleki dobiti, zatok zdaj bole iščejo med mladimi penzionisti.

»Zatok tau tö moramo vedeti, zakoj je razlika med gnešnjimi cajti pa med tistimi 1995. leta, gda smo začnili,« je razmišljala Klara. »Vcejlak se je spremenilo življenje lidi, pri tom tali, ka gde delajo pa ka delajo. Dja vidim, ka mi mamu telko mladi penzionistov, ka bi mi leko napunili Lipo. Dapa ne moreš je pridobiti, ka ojdiyo v Avstrijo delat. Penzijo majo, dapa zatok ojdiyo, ka trbej mlajšom pomagati ali njim trbej, ka malo penzijo majo. Tau je problem pri društva j tö pa pri kulturni skupinaj tö. Drugo je pa tau, ka so pred dvajstimi lejtami lidgé odišli v penzijo z 48. lejtami. Te je lüstvo gvüšno delo melo, delo doladajlo pa prišlo na probe. Tau je zdaj vse minaulo. Tisti

zapovejda, steri plača.«

Po tistim, ka je Klara odišla v penzijo, je notstaupila v Društvo porabski slovenski penzionistov, steroga predsednica je od leta 2014. Tau je malo ovakši teren, po enom tali bole hvaležen, ka so tau lidgé, s sterimi se da delati, steri ešče radi gučijo slovenski, sterim ešče dosta pomejni tau, ka so Slovenci.

»Dočas sem na Zvezi bila, sem od prvoga minuta naprej, ka smo ustvaurili društvo, z njimi bila, sem njim pomagala. Tau je biu en tau mojga dela. Etak sem, hvala Baugi, poznala nji. Zdaj tö tak pravim, ka z njimi je najležej, najbavkše delati. Najbole tau vala za tisto prvo gene-

z gibilo slovensko srce iz lidi.«

Za slovensko rejč tö delajo v društvi, s tejm ka dejdeke pa babice nagačavajo, naj pripelajo svoje vnuce na programe, mlade probajo vključiti v svoje programe (fašenek itd.) »S tejmi stopaji je trbej med nas potegniti, naj poznajo (čütijo), kakšni smo, gda smo vküper, kak smo koražni,« pravi Klara, steri bi se redno trbelo vküppobrati, če bi zdaj stejala nazaj na šaulo titi. Najbole zatok, ka bi mogla vönajti, na kakšno formo bi leko zdaj pridobila mlajše za slovenske dejavnosti. O osebnipeldi, o tom, kak morajo vözraščeni peldo kazati, pa etak pravi: »Tau je trno fontoško, dapa leko nazaj vdari. Mam bridko izkušnja, da sem delala eške na Zvezi. Dja sem vsigdar z vsikšim, steri je znau, slovenski gučala, s starejšimi, z mladimi. Zvali so me po telefoni, vogrski gučali, dja pa sem nazaj slovenski. Pa ka se je zgodilo? Vö so me okrauzili, nej so več namé zvali, nej so več meni pisali... Drugo, gdekoli srečam naše lidi, slovenski gučim, ešče te tö, če mi nazaj vogrski gučijo, pa te se ja vpa met vzemejo. Taše se zgodi zdaj že pri našom društvi tö, ka tisti, steri so med Vaugri, se spozabijo pa vogrski gučijo... Etognauk mi je nekak na eni razstavi pravo, gda je vcujprišo, ka gde je Klara, tam se samo slovenski leko guči. Te sem pa pravla, vej pa gda mo slovenski gučali, če nej te, gda smo vküper, gda smo med seuv. Tau mi pa dosta povej, gda stoj v svoji društvi ali slüžbi pauleg mene obrne vogrsko rejč na slovensko, gda se 'skažem'. Mislim, ka tau dobro pokaže, sto kak kaže peldo za slovenstvo.

Na tau sem ponosna, se štijmam pa mam čisto düšno vest, ka sem nikdar nej zatok gounčala, ka sem za tau plačana ali zatok, ka me zdaj stoj taši čüje, liki zatok, ka mi tau pride iz srca, čisto avtomatično.«

Klara Fodor se posebej zahvaljuje zagovornici Eriki Köleš Kiss, vikari Franci Režonji pa vodstvi Slovenske samouprave Slovenska ves, steri so jo pri slovenski meši tak presenetili s čestitko, ka ji skur srce stanilo, veleposlanici RS Kseniji Škrilec pa predsedniki DSS Martini Ropoši, steriva sta jo na velko gora prijala, in go sprevedila do Budimpešte pa v Budimpešti.

V imeni uredništva ji čestitamu za visoko državno priznanje.

Marijana Sukič

Foto: F. Süttö

... DO MADŽARSKE

Sedanji predsednik države spet kandidat

Sedanji predsednik države János Áder je sprejel ponovno kandidaturu za to funkcijo, njegov prvi mandat bo namreč potekel spomladi. Kandidaturo mu je ponudil premier Viktor Orbán na predlog predsedstva provladne stranke FIDESZ. Vodja poslanskega kluba FIDESZ-a János Halász je potrdil, da bodo člani poslanskega kluba gotovo podprli kandidaturu sedanjega predsednika.

János Áder se je zahvalil za zaupanje in izpostavil, da si šteje za najpomembnejšo nalogo ustavno kontrolo nad zakonodajo, da si bo še naprej prizadeval za zaščito naravnega okolja ter za odgovornost do mladih generacij. V mednarodnem življenju bo dosledno zastopal madžarske vrednote in interese.

Tretjina Madžarov ni nič prvarčevala za upokojska leta

Dve tretjini anketirancev, ki so med 30 in 65 leti, nima nobenih prihrankov za zdravstveno oskrbo in zdravila za leta v pokoju, je ugotovila raziskava, ki so jo izvajali oktobra lani po vsej državi. 12 odstotkov le-teh niti ne namerava varčevati, kljub temu da se jim zdita najpomembnejša stebra varnosti v starejših letih primerna zdravstvena oskrba in finančna varnost. Tretja in četrta stebra sta lastna hiša ali stanovanje (torej rešen stanovanjski problem) in stabilno družinsko ozadje. Za večino ljudi (80 odstotkov) je torej v starejših letih najbolj pomemben dejavnik za varno počutje zdravstvena oskrba, med ženskami celo 83 odstotkov daje ta dejavnik na prvo mesto. Ljudem na podeželju več pomeni stabilno družinsko ozadje (68 odstotkov meni, da je le-to pomembno), kot prebivalcem glavnega mesta (58 odstotkov). 15 odstotkov vprašanih je reklo, da bodo zanje tudi finančno skrbeli v starejših letih družinski člani. To so predvsem anketiranci, starejši od 50 let. Zelo zanimivo je, da zelo malo ljudi razmišlja o tem, da bi svoja starejša leta preživeli v domu za ostarele občane.

50. obletnica pri Broužini

Broužina družina je v Števanovci edna največja družina, zato ka je devet mlajšov bilau, od nji je tak polonja doma v vesi ostala, drugi so vö z vesi odišli. Eden med tejmi, steri so doma ostali, so Imre Dončec, steri so zdaj nejdavnik meli z ženauv, s Trnjarino Anuškov, 50. obletnico, ka sta se oženila. Istina, ka nej bilau velkoga gostüvanja, samo edno večerdjo so meli, dapa zavolo tauga sta zato lejpi žitek mela pa mata. Samo tau nje fejst mantra, ka zdaj, gda bi njim že baukše leko šlau, zdaj sta že stariva pa betežastiva gratala.

- Anuška, če tak nazaj mislite na te petdeset lejt, te vam ka napamet pride najprvin?

»Tau, kak brž so te lejta tao-dišla, človek ranč vpamet ne vzeme, pa že stari grata. Lejpi žitek sva mela, dosta dobroga, lejpoga, dapa bilau je zato lagvo tö.«

- Gda sta se ženila?

»10. decembra leta 1966, tašo meglenu vrejmen je bilau, pa ranč kak zdaj, te tö nej bilau snega.«

- Gde je bilau gostüvanje?

»Gostüvanja nej bilau, samo večerdja bejla töj doma, kak so njegovji stariške doma bilej. Nej nas je dosta bilau, samo bratja, sestre pa stariške, zato ka tistoga reda je gostüvanje tü drago bilau.«

- Kelko ste vi te stari bili?

»Dja sem šestdvajsti lejt stara bejla, mauž pa pettresti, dja sem sé prišla k taumi rami, zato ka pri nas je te še sestra Irinka doma bejla.«

- Kak je bilau zdavanje?

»Gda nas je Pejncek v tanača (na občini) vküpdau, te smo v cirkev šli, pa tam so nas te še gospaud Markovič zdali. Gda tau vse gotovo bilau, potistim smo pa malo v krčmau šli.«

- Sto vse je tjöjo večerdjo za vas?

»Linak Šaušterin, Mlinarna Mariška, na drüdje se že ranč ne spaumnim.«

- Ka je bilau za večerdjo?

»Več fela mesau je bilau, tau gvüšno, dapa kakšno vse, tau že ne vardjam. Te je še nej bilau gostüvanja brezi perezov pa brezi bejklinov, dapa ranč tak je bejo pokaraj (pecivo) tö.«

- Kak vas je telko lidi mesto melo v rami?

Broužina Anuška pa Imre (Dončec)

»Mesto je bilau, zato ka nas je nej tak dosta bilau, pa muzikantov tö nej bilau. Če dobro vejim, Pejncak je po niše fude domau üšo, pa nika je malo vlačo, gda so se že malo napili.«

- Imi Broužin, vi se kak spomnite nazaj na tiste čase?

»Te je že dobro bilau, gda je gostüvanje bilau. Vej gda je Rákosi bejo, te je še kröja nej bilau, nej ka mesau pa pokaraj. Če so kaj pekli, te bola kakšne raje perece pa pogáče. Tistoga reda je pavar nej emo pejnaza, tak kak zdaj, te so fabrike nej bile, tak ka vsakši telko emo, ka je doma pripauvo.«

- Anuška, kak je bilau po gostüvanji?

»Dja sem v židano fabriko delat odla, mauž pa njegovji stariške so doma bilej pa so gazdüvali. Enga sina sem mejla, pa potejm so se še trdjé mlajši naraudili, dve hčerki pa še en sin. Gda sem rodila, te sem doma bejla, dapa med dvöma detetoma sem vsigdar nazaj üšla delat. Tau je tak šlau, dočas se je najmenša, Erika, nej naraudila.«

- Imre bači, vi ste foringaš tö bili, dosta ste meli voziti?

»Foringe je bilau, samo tau je baja bejla, ka so nej vsigdar plačali. Od tanača (občine) so poslali edno cejdalo, pa si mogo titi, če si sto ali nej. Gnauk sem na cejdalo emo goranapisano, ka zazranka v šestoj vöri v Ritkarovci pri ta-

nača moram biti, te je še tam tö bejo tanač. Tau so mena pozabali goranapisati, gde je rendör (policaj) doma bejo, tam moram stanti pa njega tö moram pelati. Gda tapridem,

Vsi mlajši pa vnuki

tam je še vse zaprejto, malo čakam, gnauk samo nekaj dé pa fejst preklinja. Rendör je bejo pa zato preklinja, ka je pejšti mogo v Ritkarovce titi. Od edne stare babe je bujčaka trbelo v Varaš pelati, steroga je tanács vkraj vzejo od njé. Gda sem dja s kauli ta stano, ka mo pelali bujčaka, ta babá tak mlatila konja, ka vse. Dja sem njej pravo, ka babá, ne mlati konja, ka te dja tö gnauk včasnam, zato

ka sta ona, ranč tak kak dja, nika nej kriva. Zaman se je stejla braniti, ka ne da bujčka, vkraj so go sünilo pa so bujčka odpelali. Mena so te tau paut plačali s tisti pejnec, ka so za bujčka dobili. Dapa dostakrat je tak bilau, ka sem enoga filera nej vido. Pa tistoga reda je fejst težko bilau, zato ka za grünt sem osemnajset djezero forintov porcije (davek na kmetijsko zemljišče) mogo na leto dolaplačati. Aj se bola vöpauniš, tistoga reda so en paklin cigaretinge tri forinte koštali, kolač kröja pa šest forintov. Te zdaj vözračunaj, kak dosta je porcij bilau, zaslužiti si pa telko nej mogo. Bilau je tak, ka tri mejtere (300 kil) kokošečoga mesa sem emo vönapisano za doladavanje za časa Rákosina. Vejš, kak dosta je tau? Če bi krava bejla pa bi nej malo bilau. Če bi edna kokauš deset kil vagala, pa še te bi spoj dosta mogli dolazarezati.«

tau je tistoga reda velko delo bilau. Samo ka haska sem emo s tauga? Nej sem prejšo še do Röfcini, pa so policaji že šli za menov, pa pri Kováča so me že dobili. Nejssem emo papire, pa sem drva mogo dolasklasti. Tau so mi pravli, ka sem leko rad, ka so me nej poštrafali. Tau so taši časi bili, nikdar si nej vedo, ka te čaka. Tistoga reda je dojšlo, če je eden posvedočo ka si kaj prauto rosagi gunčo, so te že pelali, če sta dva svedoka (priča) bila, te so te že leko zaprajli, če tak bilau.«

- Tetica Anuška, tak mislim, ka za vas so tej časi tö nej leki bili.

»Buma (bogme) nej, težko je bilau delat odti, doma delati pa te še mlajše gorrانيتi. Tau bi zdaj tej mladi nej vönegli.«

- Gnesden so mladi tak, če kaj néde ali je težko, te bola raznok dejo, nej?

»Prvin je spoj rejdko bilau, ka bi se stoj razpito. Bola je srmastvo bilau, dapa pari so bola vödržali eden z drugim.«

- Gda je bilau najbaukše vama, če te petdeset lejt gledamo, ka sta vküper?

»Te, da je nej trbelo delati, se smejejo Imi Broužin, »dapa tašo je pa tak nej bilau. Zdaj, da bi nama baukše šlau, zdaj smo pa betežni.«

- Anuška, mlajši so vama vöovadili, ka te svetili 50. obletnico?

»Nejsmo vedli, samo sledjen den so nam prajli, ka v Varaš demo na obed.«

- Na tjejpji sem vido, ka velke torte ste meli, vse ste je leko podjeli?

»Nejsmo mogli telko tort zesti, razdelili smo je mlajšom pa vnukom.«

Gvüšno je lejpa bila ta 50. obletnica, ka so go vam mlajši pripravili. Leko ste radi, ka tašo lejpo družino mate. Tak ka dja vam samo še telko želej, ka še kak največkrat aj vküper leko svetite s svojov družinov.

Karči Holec

Slovenske zgodovinske pripovedi – 1.

... kak liki bi igro na žveglau ...

Par lejt nazaj ste leko v naši novinaj dosta šteli od krajin Slovenije, pelali smo se od Goričkoga do Pirana na maurdji. V našoj nauvoj seriji ranč tak leko dosta zvejte od Slovenije pa Slovencov, liki zdaj bole o njini indašnji cajtov. Naša zgodovina se začne te, gda je prvi človek – šteri je eške nej Slovenec biu – stau-po na tau zemlau pa pela do najnovejši cajtov v Evropskoj uniji. Pojte z našim mašinom v dalečnje čase!

Koliščarska vesnica na kejpi Augusta Grosza

V najstarejši cajtaj človečanstva, gda so naši starci zvekšoga samo edna špila nature bili, je že živelo indašnje lüstvo na gnešnjom Slovenskom. Dvej kameni škeri, šterivi sta najstarejšiva spomina, so najšli v Jami v Lozi pri Oreheki, nej daleč od varaša Cerkno. Škeri sta starivi več kak 250 gezero lejt. Čonte kisnejšoga človeka,

Žvegla z medvedove čonte (djama Divje babe)

»neandertalca«, pa so najšli v hrvaškoj vesi Krapini, nej daleč od slovenske grajnec. Té človek pa je že emo čütenje za lepoto tö. Ranč tak nej daleč od Cerknoga, v djami Divje babe, so leta 1995 najšli najstarejši inštrument, muzično šker na svejti, edno 60.000 lejt staro žveglau. Prastari človek go je napravio iz bedrove (comb) čonte mlašečoga

djamskoga medveda, štera je bila kak edna cejv. Neandertalec je zvrto več lükenj na njau pa tak leko igro. V gnešnjom cajti so napravili rekonstrukcijo žvegle pa iz kopije vöčalivali vsefelé melodije.

Par gezero lejt kisnej so neandertalci vömrli, njino mesto je prejkvzeu gnešnji človek. 40 gezero lejt pred našim cajtom so té naši starci živeli pri Potočki zijalki v plaminaj Savinjske Alpe tö. Tam so arheologi najšli več stau škeri iz čont, na priliko naužce, iglau pa füčkanco. Tau kaže na tau, ka je té človek že djager biu, vödo je gvant pa žakle šivati, pa je v slobaudnom cajti igro.

7 gezero lejt pred nami so divdji djagri gratali pavri, šteri so zemlau orali pa maro držali. Redili so že posaude z ilojce, znali so tkati platno. Nej so se z enoga mesta v drugoga pakivali, liki so skoro cejli žitek v ednom kraji živeli. Edno takšo staro mesto poznamo na bregaj Rifnik nad Šentjurom pri Celji, v šterom so skaus do srejdnjoga vöka živeli lidgé.

Eške bole erično mesto pa je Ljubljansko barje, tau so nekdešnje müzge niže gnešnjoga slovenskoga glavnoga varaša. Tam je cvela takzvana »mostiščarska« kultura, na bregaj jezera, veuke vodé si je lüstvo z lesa zidalo iže na leseni sojaj. (Najšli so 40 takši ramov, ostanke dvej skupin iž pri vesnici Ig so leta 2011 gorvzeli v UNESCO-v register svetov-

ne erbe). Takzvani koliščari so meli njive, paše pa tranke, svoji domauv so nej zapüščali. Zvün toga, ka so maro držali, so eške djajali pa ribe lovili. V njinom cajti (6500 lejt pred nami) je človečanstvo oprvin začnilo nücati metale, kovine. S škeri iz kufra (bakra/rézbö) so leko bole lejs tesali kak pa s kamenimi. Sploj flajsnis so bili s keramikov, žensko tejlo so na priliko že sploj ovak, v bole »dühovno« figuro naredili kak njini starci. Nad vodaup je mejla vsikša držina svoj ram, tau znamenüje, ka je že bole vrejda bila menjša držina kak pa šürša rodbina. O žitki koliščarov je slovenski pisateu Janez Jalen napiso roman z naslovom »Bobri« (»Hódok«).

Ranč tak na Ljubljanskom barji so najšli ednoga najstarejši leseni potačov na svejti (5 gezero lejt). Šurki je 74 cm, kusti 5 cm, napravleni je od trej leseni desk. Najšli so nared (tengely) tö, čednjaki brodiyo, ka sta bila dva potača pri kordaj, štere sta vlejkla dva güncia.

Po dukšom cajti stagnacije je človek vönajšo, kak se napravijo škeri z bron(z)a. Tistoga ipa so v sodačke formacije oprvin priklüčili konje pa geze-dece, začnili so nücati posabne bronaste sodačke škeri. Zidali so krepke zidine, gde so se skrivali pa kama so bejžali. Od 13. do 8. stoletja pred Kristušom so pokojne skoro vsikdar

pokapali v žare (urne), té pa v graubišča. Cuj so dejvali lančece, aringline pa drugi kinč, vej so pa vörvali v žitek düha na drugom svejti.

V takzvanom »halštatskom« cajti so stari lidgé že poznali železo, štero je prišlo iz Male Ažije. Brž so gorprišli, ka ga nej trbej nutpripelati, liki ga leko sami vökopajo. Tak se je formirala domanja metalur-

Mala železna situla s človečimi pa stvarinskimi figurami (foto: Eleassar)

gija, od štere najbolje erični spomin je tzv. »vaška situla«. Leta 1882 so go najšli v vesnici Vače nej daleč od Ljubljane. Železna posaua je visika 24 cm pa je lepau okinčana. Na njej na vreji s profila vidimo, kak dva velkiva človeka s konjom pelata procesijo, na srejdji, kak sedeča dühovnika darijeta sveto vodau pa kak se dva mečeta, spodkar pa vsefelé stvarine.

Lüstvo je že raj živelo na bregaj v predalpskom svejti, nej so več zidali v dolinaj Save pa

Drave. Sploj dosta lüstev je potüvalo prejk gnešnje Slovenije, domanji so se potegnili v plamine v krepka gradišča. Meli so svoje kneze, prejdne pa sodačko aristokracijo.

Sploj žmetno je gorpriti, kakša lüstva so v tistom časi živela na slovenskoj zemlej. Za gvüšno pa vejmo, ka so v mlajšom železnom cajti, v slejdnji trej stoletjaj pred Kristušom

na Slovenskom gospodarili Kelti. Uni so že meli prvi pravi »rosag«, »Noriško kralstvo« (Regnum Noricum). Noriki so bili samo edno plemo (törzs), šteri so bili prvi pred drugimi keltskimi lüstvi. Svojo središče so meli djenau nad tistim Gosposvet-

skim paulem, štero je kisnej bilau center slavske Karantanije pa dežele Koroške.

Z Noriškim kralstvom so meli Rimljani (rómaiak) sploj dobro politično pa gospodarsko padaštvo. Nej je čüдно, vej so pa nücali noriško železo. Tau pa so si tak leko najbolje pridobili, če so cejlo tisto zemlau za svojo vzeli. Tak je v več bojnaj do 9. leta pred Kristušom cejla gnešnja Slovenija prišla v rimske roké.

-dm-
kejpi: Wikimedia

Božično-novoletne prireditve na porabskih šolah

Predbožični čas je obdobje, ko se šole intenzivno pripravljajo na t. i. božič-

nem pristopu, v poudarjanju dejstva, da smo z več jeziki – tudi na odru

no-novoletna, vzorno dvojezična prireditev seniške šole v prav tako do zadnjega kotička polnem Kulturnem domu na Gornjem Seniku. Nastopili so vsi učenci šole, ob koncu skupaj z učitelji. Obiskovalci so uživali ob vsebinsko in sporočilno bogatem, zelo skrbno pripravljenem programu v slovenskem in madžarskem jeziku. Res ste se vsi zelo potrudili! Moje iskrene čestitke in želje,

no-novoletne prireditve. Čas veselja, pričakovanja in praznovanja želijo deliti z vsemi, ki jih imajo radi: drug z drugim, predvsem pa s starši in sorodniki ter vsemi vabljenimi gosti. V letošnjem predprazničnem času sem bila vabljena na 3 take prireditve – monoštrsko, gornjeseni-

ško in števanovsko.

Prvo praznovanje, 20. decembra, so v nabito polni monoštrski gledališki dvorani pripravili učitelji in učenci nižjerazredne OŠ Jánosa Aranya. Poleg tradicionalnih madžarskih prazničnih pesmi in plesov smo lahko občudovali točke v angleškem, nemškem in slovenskem jeziku. Slednja me je iskreno navdušila. Veličina prireditve je bila v pristrčnem multikultur-

– lahko večji. Zase in za druge.

Isti dan, v večernih urah, je potekala druga božič-

da skupaj, kot uigran tim, tudi tako nadaljujete na vseh področjih!

21. decembra pa je potekalo še tretje božično-novoletno dvojezično praznovanje, ki so ga skrbno pripravili zase in za številne obiskovalce učitelji in učenci DOŠ Števanovci; bilo je pestro, živahno in pristrčno, nastopili so vsi učenci – vsak po svojih možnostih, povezani v lep, praznični venček. Hvala vsem, da sem bila del tega lepega dogajanja in vzdušja.

Prazniki nas bogatijo, razveseljujejo in zblizujejo. Naj imajo enak učinek na nas tudi prihodnji dnevi, ko se bomo posvetili vsak svojemu delu in le obujali spomine na lepe praznične dni...

Valerija Perger

»Naša soseda Slovenija«

Veleposlaništvo RS v Budimpešti je ob 25. obletnici osamosvojitve Slovenije za učence madžarskih osnovnih in srednjih šol razpisalo natečaj z nazivom »Naša soseda Slovenija«. Sodelavci veleposlaništva so prejeli slike, fotografije, filme, spise in pesmi o Sloveniji, precej prijavi je prispelo tudi iz Monoštra iz osnovne šole, gimnazije in srednje strokovne šole.

Objavljamo seznam učencev in dijakov, ki so sode-

lovali na natečaju: Gáspár Benedek, Polesznyák Kristóf, Polesznyák András, Nagy Júlia, Majczán Kevin, Gömbös Dorottya, Kozma Eszter, Csuk Nóra, Illés Jázmin, Császár Kristóf, Palkó Ákos, Zsóks Krisztina, Sipos Tamara, Doszpot Dóra, Nagy Flórián, Labricz Regina, Vojnovics Aténa, Máté Míra, Dancsecs Donát, Illés Noémi, Sulics Ákos, Szukics Ádám, Sturm Zsófi, Zsohár Szabina in Szukics Marcell.

Na posnetkih: dnevnik, ki ga je pripravila Noémi Illés in žoga Donáta Dancsecsa.

Uspeh fanta iz Slovenske vesi v namiznem tenisu

V Monoštru so tretjič predali zmagovalcem lepe nagrade. predal zmagovalcem lepe nagrade.

xxxx

V otroški kategoriji je brez poraza končal na prvem mestu Tamás Farkas, ki je doma v Slovenski vesi. László R. Horváth

László R. Horváth

PETEK, 06.01.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 6.55 Dobro jutro, Poročila, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 Ugiznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Naš vsakdanji kruhek: Najboljši par, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Svet v letu 2016, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Božična sled, 16.20 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadrani: Življenje v Karniji, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Piknik s torto: Vincent, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav - Jesenska turneja 2016, 21.25 Turizem 365 - Kirgizija, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Mož, imenovan Konj, ameriški film, 1.00 Profil, 1.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.45 Info-kanal

PETEK, 06.01.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program OP! 8.40 To bo moj poklic: Metalurg, 9.20 Slovenski vodni krog: Ščavnica, dokumentarna nanizanka, 10.00 Prirejanje stav, dokumentarni film, 10.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - 10 km (M), 12.05 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - 5 km (Ž), 14.10 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skalalna turneja, 19.05 Otroški program OP! 20.05 Monica Z., švedski film, 21.55 Derren Brown: Poskusi: Morilec, 22.45 Polnočni klub: V službo po zdravje, 0.00 Glasbeni spoti, 1.00 Zabavni kanal, 2.10 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna skalalna turneja, 4.05 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - 10 km (M), 4.45 Glasbeni spoti

SOBOTA, 07.01.2017, I. spored TVS

5.50 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 11.20 Tednik, 12.35 Na Glas z dr. Željkom Čuričem, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.20 Osamljeni planet, 14.55 V katerem vesolju smo, angleška dokumentarna oddaja, 15.50 Teater Paradižnik: gost oddaje Andrej Šifrer, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Peče na Slovenskem, dokumentarni film, 17.45 Pogled na ... Plečnikovo Narodno in univerzitetno knjižnico, dokumentarna oddaja, 18.00 Sladko življenje z Rachel Allen: Osveženi recepti, 18.30 Ozare, 18.40 Zv: Pri Žujevih zmanjka elektrike, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Hvala, Tina!, 21.30 Prevara (II.), ameriška nadaljevanka, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 23.05 Šolski zvezek, madžarsko-nemško-avstrijsko-francoski film, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

SOBOTA, 07.01.2017, II. spored TVS

5.45 10 domačih, 6.30 Turizem 365 - Kirgizija, 7.00 Najboljše jutro, 7.55 Derren Brown: Poskusi: Morilec, 8.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 11.25 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (M), 12.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 13.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - skupinski štart (Ž), 15.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - skupinski štart (M), 16.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 17.55 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 18.45 Kje si Vučko?, dokumentarni feljton, 19.15 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.30 V svojem ritmu: Indie rock, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 20.05 Sladka Irma, ameriški film, 22.25 Kraljevi variete 2015, 0.25 Glasbeni spoti, 1.25 Zabavni kanal, 2.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal, 4.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, 4.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 08.01.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.10 Danov Dinovset, kanadska otroška nanizanka, 10.50 Na obisku, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja dala, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav - Jesenska turneja 2016, 14.45 Nekateri so za vroče, ameriški film, 16.40 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Lahko noč, ljubezen moja - film o Simoni Weiss, 18.40 Tilka in prijatelj, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Več po oglaših: Mediji za umret, slovenska nadaljevanka, 20.25 Vojna in mir, angleška nad., 21.15 Intervju, 22.05 Poročila, Šport, Vreme, 22.30 Festival Sredi zvezd, posnetek koncerta ob Otvoritvi Tedna ljubiteljske kulture, 23.20 Trenutek vročice - Pet mozaikov sodobnega plesa v enem ogledalu: Goran Bogdanovski, 23.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.05 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.00 Info-kanal

NEDELJA, 08.01.2017, II. spored TVS

6.15 Duhovni utrip: Božična sled, 6.30 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 7.20 Glasbena matineja, 8.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 11.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - zaključna etapa (Ž), 12.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 13.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 14.35 Biatlon - svetovni pokal: skupinski štart (Ž), 15.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: novoletna tekaška turneja - zaključna etapa (M), 16.20 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 17.55 Biatlon - svetovni pokal: skupinski štart (M), 18.50 Z glasbo in s plesom, Festival Sredi zvezd, posnetek koncerta ob Otvoritvi Tedna ljubiteljske kulture, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Deset največjih dosežkov Nase, angleška dokumentarna serija, 20.55 Inside - Offside: V zaledju predsednikov: Didi in Kris, dokumentarna oddaja, 21.25 Avtomat za zasvajanje, avstralska dokumentarna oddaja, 22.20 V vsaki roki pištola, španski film, 23.55 Glasbeni spoti, 0.55 Zabavni kanal, 2.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 09.01.2017, I. spored TVS

5.50 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Osveženi recepti, 10.40 10 domačih, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 Na Glas z dr. Željkom Čuričem, 12.25 Naš vsakdanji kruhek: On ali ona, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Edinstvo - prihodnost, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Fircologi: O odpčenih frizurah, haskijih in beatboxu, mozaična oddaja za otroke, 15.55 Z glasbo in s plesom, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 eRTeVe, 18.15 Ozi bu: Umetnostno drsanje,

risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Platforma, 23.40 Glasbeni večer, 1.05 Profil, 1.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.50 Info-kanal

PONEDELJEK, 09.01.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program OP! 9.00 To bo moj poklic: Dimnikar, 9.40 Slovenski vodni krog: Triglavska jezera, dokumentarna nanizanka, 10.20 Pogled v prihodnost, dokumentarni film, 11.30 Dobro jutro, 13.55 Polnočni klub: V službo po zdravje, 15.25 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Ruska kapelica - elegija pod Vrščem, dokumentarni film, 17.40 Ti, jaz in oni, angleška nanizanka, 18.25 Najboljši nogometaši leta, 20.00 Zadnji tango v Halifaxu (III.), angleška nadaljevanka, 20.55 Zločini v Walesu (II.), angleška mini-serija, 22.30 Babičino stanovanje, izraelsko-nemška dokumentarna oddaja, 0.10 Glasbeni spoti, 1.15 Zabavni kanal, 3.50 Najboljši nogometaši leta, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 10.01.2017, I. spored TVS

5.35 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Plečnikov evangelij, 12.25 Naš vsakdanji kruhek: Hujšanje ni nobena znanost, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 eRTeVe, 15.00 Kanape - Kanape, oddaja TV Lendava, 15.45 Otroški program OP! 16.30 Poskusiva znova, angleška nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.10 Poldi: Dan, ko je morje nenadoma presahnilo, risanka, 18.15 Pavle, rdeči lisjaček: Nasmeh!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Beseda na A, angleška nadaljevanka, 20.55 Kurdistan - sanje ali resničnost?, nemška dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Pričevalci: Matervž Traven, dokumentarna oddaja, 0.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Info-kanal

TOREK, 10.01.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program OP! 8.30 To bo moj poklic: Dimnikar, 9.15 Slovenski vodni krog: Paka, dokumentarna nanizanka, 9.55 Ris, kralj gozdov, dokumentarni film, 11.00 Pogled na ... Plečnikovo Narodno in univerzitetno knjižnico, dokumentarna oddaja, 11.35 Dobro jutro, 13.55 Dober dan, 15.00 Ti, jaz in oni, angleška nanizanka, 15.50 Hvala, Tina!, 17.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 18.55 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 20.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 21.40 Prava ideja, 22.15 Votla krona, angleška nadaljevanka, 23.00 Ljubezen na tujem, ameriški film, 0.55 Glasbeni spoti, 2.00 Zabavni kanal, 4.10 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 11.01.2017, I. spored TVS

5.35 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Platforma, 12.30 Naš vsakdanji kruhek: Ženske težave, moški problemi, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Božična sled, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.45 Male sive celice: OŠ Narodnega heroja Maksa Pečarja, Ljubljana in OŠ Toneta Čufarja, Maribor, kviz, 16.30 Poskusiva znova, angleška nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca: Študentsko delo, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Zajček Belko: Prvič, ko sem zmagal v štafetnem teku, risanka, 18.10 Pipi, Pupu in Rozmari: Leteče ovce, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Negroalka, češko-slovaški film, 21.35 Kratki film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Ludvik II. Bavarski, avstrijsko-nemška mini-serija, 0.40 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

SREDA, 11.01.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program OP! 8.30 Kanape - Kanape, oddaja TV Lendava, 9.15 To bo moj poklic: Čevljar, 9.55 Slovenski vodni krog: Hudinja, dokumentarna nanizanka, 10.35 10 domačih, 11.05 eRTeVe, 11.35 Dobro jutro, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 15.50 Dober dan, 16.50 Prava ideja, 17.20 Ti, jaz in oni, angleška nanizanka, 18.00 Halo TV, 19.00 Otroški program OP! 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Svetovno prvenstvo v rokometu, uvodna oddaja, 20.35 Rokomet - svetovno prvenstvo, Francija : Brazilija, 22.35 Sen znala jes, koncert Rudija Bučarja, 0.50 Glasbeni spoti, 1.55 Zabavni kanal, 4.05 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 5.20 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 12.01.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca: Študentsko delo, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.30 Naš vsakdanji kruhek: Konkurenca, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Moj čudoviti um, dokumentarni film, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.30 Marburgi, dokumentarno-igrani film, 16.30 Poskusiva znova, angleška nadaljevanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugiznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.10 Knjiga o džungli: Safari: Plenilci, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Informativno pogovorna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Osmi dan, 23.40 Panoptikum, 0.35 Ugiznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

ČETRTEK, 12.01.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program OP! 8.35 To bo moj poklic: Čevljar, 9.00 Slovenski vodni krog: Dreta, dokumentarna nanizanka, 9.40 Turizem 365 - Kirgizija, 10.20 Kino Fokus, 10.45 Alpe-Donava-Jadrani: Življenje v Karniji, 11.10 Halo TV, 12.05 Dobro jutro, 13.40 Rokomet - svetovno prvenstvo, Slovenija : Angola, 15.55 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 17.20 Ti, jaz in oni, angleška nanizanka, 18.00 Halo TV, 19.05 Otroški program OP! 20.00 Mejniki zvoka: Ujemi ritem, ameriška dokumentarna serija, 20.50 Osamljeni planet - 1000 fantastičnih doživetij: Najlepši kraji za opazovanje živali, 21.15 Poti k zvezdam, koprodukcijski film, 23.10 Slovenska jazz scena: Kristina Oberžan in Trio Grooveyard, 0.00 Glasbeni spoti, 1.05 Zabavni kanal, 3.55 Rokomet - svetovno prvenstvo, Slovenija : Angola, 5.25 Glasbeni spoti

NA KRATKO**Komorni zbor iz Monoštra v Prosenjakovcih**

Na vabilo madžarskega Kulturnega društva Ady Endre iz Prosenjakovcev/Pártosfalve je Komorni pevski zbor ZSM iz Monoštra gostoval na predbožični prireditvi, na kateri je zapela tudi domača pevka skupina. Oba zbora vodi Tomaž Kuhar iz Murske Sobotne.

Zahvalna plaketa Slovenski zvezi

Na zaključni prireditvi sodelavcev podjetja GoričanKalamar v restavraciji Lipa se je direktor podjetja Srečko Kalamar zahvalil sodelavcem Slovenske zveze za dolgoletno sodelovanje. Izročil jim je zahvalno plaketo in darilo.

Muzej Avgusta Pavla

Obiskovalce pričakuje

od torika do sobote od 11.00 do 15.00 ure.

Skupine sprejemajo tudi zunaj delovnega časa, prijavite se lahko po telefonu 94/554-128.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov ali 2 evra, za dijake in upokojene: 300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prireajo tudi delavnice.

KRAJINSKIPARK GORIČKO

www.park-goricko.org

POUTI PO DOLAJ, PA BREGAJ

**KUD BUDINCI, OBČINA ŠALOVCI IN PORABSKO
KTD ANDOVCI VABIJO NA
POHOD TREJ KRALOF NA POUTI PO DOLAJ, PA BREGAJ
V NEDELJO, 8. JANUARJA 2017**

START OB 10:00 – VAŠKO GASILSKI DOM BUDINCI

Sprehodili se bomo gor in dol ob mejnih kamnih, kjer je še pred 28 leti stala žična ograja ali ti. Jelezna zavesa na meji z Madžarsko. Tedaj za gibanje ljudi prepovedano območje, je danes kot nalašč za sprehod v naravi, ki je zacelila rane človeške nestrpnosti. Ustavili se bomo ob kamnu, ki označuje najsevernejšo točko Slovenije (46° 52' 37,52" SGOŠ, 16° 14' 18,14" VGD). Na prostoru nekdanje stražnice v Budincih bomo obnovili svoje moči. Zatem se bomo odmaknili od meje proti severu in Andovcem, kjer nas bodo ob Malem Triglavu in nihi rekodelstva pričakali Andovčani z okrepčilem. Ob povratku v Budince si bomo ogledali živi Betlehem. Pohod bomo po 12,4 km zaključili s toplim obrokom ob vaško gasilskem domu in se veselili ponovnoletnega družbenja.

**Prijavnina: 7 € za odrasle in 4 € za dijake. Za mlajše stroke ni prijavnine.
Vsak pohodnik bo prejel malico in toplo pijačo.**

Dolžina poti: približno 12 km

Težavnost: gozdna pot po gričevju

Oprema: pohodniška obutev in pohodniške palice, nahrbtnik, voda, sadje.

Zaradi gibanja v obmejnem pasu imajte s sabo osebni dokument.

**Prijave: Vendel Žido
na M: 040 583 456
ali po e-pošti:
zido.vendel@gmail.com
in pred začetkom pohoda**

europa
greenboit

Žive jaslice v Andovcih

Istina, ka 23. decembra nej bilau snega, dapa itak je vse bejlo bilau od slane, gda sta Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci pa Narodnostna samouprava pripravila žive jaslice. Zdaj je malo ovak bilau kak do teja mau, zato ka prejk projektorja so se lejpe božične

pesmi pa kejpi vrteli, ka je na stenau vöposvetleno bilau. Gda smo si betlehem poglednili, potistim je že znautra na toplom nastopo Števanovski cerkveni zbor. Od tej čudoviti adventski pa božični pesmi smo se cejlak tak

počutili, kak če bi že rejsan božič bijo. Kak vsakšo leto zdaj tō je božično večerjo nam Feri Trifusz pripravo.

Naše žive jaslice so nej samo domanji lidgé poglednili, prišli so še iz sausedni porabski vesnic pa iz Búdinec tō.

K.H.

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)
Odpрта ob torkih in četrtekih
od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba:

Ibolya Neubauer
Tel.: +36-30-6088-695

E-mail:

kuharemlekhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov:

H-9985, Gornji Senik,
Cerkvena pot 11.

VABILO

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vljudno vabi
na otvoritev FOTORAZSTAVE

Mirjane Časar,

ki bo v četrtek, 5. januarja ob 17.00 uri
v Slovenskem domu v Monoštru.

MEGHÍVÓ

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
tisztelettel meghívja Önt

Mirjana Časar

FOTOKIÁLLÍTÁSÁNAK

megnyitójára,

**mely január 5.-én, csütörtökön 17.00 órakor lesz
a Szlovén Kulturális és Információs Központban
Szentgotthárdon**

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrttek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov založnika in uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@gmail.com

ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
človeške vire (EMMI) ter Urada RS za Slovence v
zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

porabje.hu